

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2014-07-23

Nr. 4R-2019-(1.13)

DĖL TEISĖJŲ APRŪPINIMO TEISĖJŲ MANTIJOMIS IR ŽENKLAIS TVARKOS APRAŠO SVARSTYMO

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), vykdydama Teisėjų tarybos pavedimą, parengė ir teikia svarstyti Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl teisėjų aprūpinimo teisėjų mantijomis ir ženklais tvarko aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas) bei prašo pritarti siūlymui pateikti Projektą teismams pastaboms ir pasiūlymams pateikti.

Projektas parengtas siekiant efektyviai ir racionaliai naudoti valstybės biudžeto lėšas bei nustatyti aiškią teisėjų aprūpinimo teisėjų mantijomis ir ženklais tvarką.

Dėl teisėjų mantijų

Teisėjų mantijos etalonas patvirtintas 2004 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Nr. 135 „Dėl teisėjų mantijos etalono tvirtinimo“. Teisėjų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarime Nr. 13P-349 „Dėl teisėjų mantijų bei ženklų dėvėjimo termino nustatymo“ nustatytas 5 metų teisėjo mantijos dėvėjimo terminas, taip pat nurodyta, jog teisėjo mantija gražinama atleidus ar pašalinus teisėją iš pareigų, o teisėją atleidus iš pareigų sulaukus įstatymų nustatyto pensinio amžiaus arba dėl sveikatos būklės, teisėjo mantija negražinama.

Teisėjų mantijos įsigijamos iš Administracijos vykdomoje programoje „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Pažymėtina, kad dėl šių asignavimų apimties mantijomis aprūpinami tik naujai paskiriami teisėjai, nors atsižvelgiant į Teisėjų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13P-349 nustatytą 5 metų mantijų dėvėjimo terminą, turėtų būti vykdomas ir teisėjų turimų mantijų keitimas (2014 metais 641 mantijų pakeitimas kainuotų apie 350 tūkstančius litų, kurie nėra skirti). Kita vertus, pastebėtina, kad nustatyto 5 metų mantijų dėvėjimo termino pabaiga negali būti vertinama kaip žyminti visų ši laikotarpį teisėjų turėtų mantijų netinkamumą naudoti.

Esamas teisinis reguliavimas neapibrėžia teisėjų mantijų gražinimo tvarkos, nenustato kaip toliau tvarkomos gražintos mantijos.

Siekiant užtikrinti teisėjų mantijų reprezentatyvią išvaizdą, tuo pačiu vadovaujantis racionalumo principu, siūloma:

1. Įtvirtinant šiuo metu esančią faktinę situaciją nustatyti, kad naujos mantijos, skirtos naujai skiriamiems teisėjams bei teisėjų turimoms mantijoms pakeisti, yra įsigijamos iš Administracijos vykdomos programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ šioms tikslams skiriamų asignavimų, o teisėjų aprūpinimą mantijomis šiais atvejais organizuoja (mantijas įgyja bei jas perduoda teisėjams) Administracija (Projektu tvirtinamo aprašo 2 ir 3 punktai);

2. Atsižvelgiant į Teismų įstatymo 59 straipsnio 3 dalies nuostatą, jog teisėjas prisiekia

dėvėdamas teisėjo mantiją, įtvirtinama Administracijos pareiga užtikrinti, kad teisėjais paskirtiems asmenims mantijos būtų įteiktos iki dienos, kai jie turi Lietuvos Respublikos teismų įstatyme nustatyta tvarka duoti priesaiką. Siekiant užtikrinti galimybę Administracijai šį įpareigojimą įgyvendinti, nustatoma, kad informacija apie reikalingų mantijų matmenis Administracijai turi būti pateikta nedelsiant po to, kai Teisėjų taryba priima nutarimą patarti skirti asmenį teisėju (Projektu tvirtinamo aprašo 4 punktas). Pastebėtina, kad tokios nuostatos atitinka šiuo metu esančią praktiką, kai Teisėjų tarybai pritarus dėl teisėjų skyrimo, būsimiems teisėjams pagal jų nurodytus duomenis užsakomos mantijos, kurias teisėjai atsiima prieš teikdami priesaiką.

3. Siekiant sureguliuoti teisėjų turimų mantijų keitimo tvarką bei atsižvelgiant į 2013 m. lapkričio 8 d. Teisėjų tarybos posėdyje priimtą sprendimą, siūloma nustatyti taisykles, kuriomis remiantis bus paskirstomos mantijos skirtos pakeisti teisėjų turimas. Atsižvelgiant į Administracijos vykdomoje programoje „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ šiam tikslui numatytų valstybės biudžeto asignavimų dydį įsigytos mantijos bus skiriamos pakeisti dėvėtas teisėjų mantijas atsižvelgiant į jų dėvėjimo trukmę nustatytą eilę (Projektu tvirtinamo aprašo 6 punktas). Jei pagal šią eilę keičiant tam tikrą laikotarpį dėvėtas mantijas nebus galimybės pakeisti visų tokių patį laikotarpį dėvėtų mantijų, šį laikotarpį dėvėtoms mantijoms pakeisti skirtos mantijos bus paskirstomos teismams proporcingai jų teisėjų turimam tą laikotarpį dėvėtų mantijų skaičiui, o konkretų teisėją, kurio turima mantija turi būti keičiama, atsižvelgdamas į mantijų nusidėvėjimo lygį Administracijai nurodys teismo pirmininkas (Projektu tvirtinamo aprašo 7 punktas). Siekiant užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą, siūloma nustatyti, kad keičiamos yra ne trumpiau nei penkis metus naudotos mantijos (pastebėtina, kad šis terminas nustatomas atsižvelgiant į šiuo metu nustatytą mantijų dėvėjimo terminą). Mantijos nebūtų keičiamos tuomet, kai teisėjas, kurio mantija pagal eilę turi būti keičiama, nurodytų, jog atsižvelgiant į jo turimos mantijos nusidėvėjimo lygį nėra poreikio einamaisiais metais jos keisti (Projektu tvirtinamo aprašo 6 punktas). Nesilaikant nurodytos eilės mantijos būtų keičiamos tuomet, kai jos yra sugadinamos taip, kad tampa netinkamos dėvėti, prarandamos arba sunaikinamos (Projektu tvirtinamo aprašo 8 punktas).

Pažymėtina, kad rengiant projektą buvo svarstyta ir kita mantijų paskirstymo tvarkos alternatyva, pagal kurią mantijos būtų paskirstomos atsižvelgiant į jų nusidėvėjimo lygį, tačiau įvertinus kriterijų mantijų nusidėvėjimui įvertinti subjektyvumą bei vertinimo sudėtingumą, šios alternatyvos buvo atsisakyta.

4. Įvertinant mantijų, kurios yra Lietuvos Respublikos teismų teisėjų valdžios vykdančią teisingumą simbolis, statusą siūloma nustatyti, kad mantija turi būti grąžinama kai teisėjas atleidžiamas iš pareigų, nes savo poelgiu pažemino teisėjo vardą arba įsiteisėja jį apkaltinęs teismo nuosprendis. Kitais Teismų įstatyme nustatytais pagrindais iš pareigų atleistam teisėjui, taip pat teisėjui, kurio mantija pakeičiama, jo turėta mantija būtų grąžinama teismui, išskyrus atvejus kai teisėjas pageidautų ją pasilikti. Teisėjų mantijos turėtų būti grąžinamos teismui, iš kurio teisėjo pareigų teisėjas buvo atleistas, kuris jas sunaikintų teisės aktų nustatyta tvarka arba, suderinęs su Administracija, tinkamas dėvėti mantijas perduotų jai (Projektu tvirtinamo aprašo 9, 10 ir 11 punktai).

Pažymėtina, jog Administracija iš teismų gautas tinkamas dėvėti mantijas galėtų panaudoti perduodama dėvėti naujai skiriamiesiems teisėjams arba teisėjams, kuriems mantijos turėtų būti keičiamos Projektu tvirtinamo aprašo nustatytais atvejais, taip sutaupydama mantijoms įsigyti skiriamų lėšų.

5. Administracija, atsižvelgdama į teisėjų prašymus juos aprūpinti lengvesnio audinio mantijomis, tinkamomis dėvėti vasarą (toliau šiame punkte – „vasarinės mantijos“), siūlo pritarti

galimybei pirkti teisėjams kelių tipų mantijas – „vasarines“ ir tokias, kokios perkamos šiuo metu (toliau šiame punkte – „žieminės“). Administracijos turimais duomenis, „vasarinės“ mantijos kaina būtų panaši į „žieminės“ – ji kainuotų apie 500 Lt, be to, siekiant nustatyti tokią galimybę, nėra reikalinga keisti Prezidento dekretu patvirtinto mantijos etalono ir to detalizuoti Projektu tvirtinamame apraše. Pritarus šiam siūlymui, naujai skiriamas teisėjas ar teisėjas, kurio mantija keičiama Projektu tvirtinamame apraše nustatytais atvejais, turėtų galimybę pasirinkti, kokio tipo mantiją norėtų gauti.

Dėl teisėjų ženklų

Teisėjų ženklo etalonas yra patvirtintinas 2004 m. liepos 9 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Nr. 152 „Dėl teisėjų ženklo etalono tvirtinimo“. Teisėjų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarime Nr. 13P-349 „Dėl teisėjų mantijų bei ženklų dėvėjimo termino nustatymo“ nustatyta, kad teisėjo ženklas išduodamas visam teisėjo įgaliojimų laikui, taip pat nurodyta, jog teisėjo ženklas gražinamas teismui atleidus ar pašalinus teisėją iš pareigų, o teisėją atleidus iš pareigų sulaukus įstatymų nustatyto pensinio amžiaus arba dėl sveikatos būklės, teisėjo ženklas negražinamas. Teisėjų mantijos įsigyjamos iš Administracijos vykdomoje programoje „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Administracijos duomenimis, ne visi teisėjai pasiima teisėjo ženklą pasibaigus įgaliojimų laikui, kadangi teismuose buhalteriskai yra fiksuojama laisvų teisėjo ženklų. Be to, nėra nustatytos tvarkos, kur dedami gražinti teisėjų ženklai.

Atsižvelgiant į tai, projektu tvirtinamame apraše siūloma:

1. Įtvirtinant šiuo metu esančią faktinę situaciją nustatyti, kad ženklai yra įsigijami iš Administracijos vykdomos programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ šiems tikslams skiriamų asignavimų, o aprūpinimą ženklais organizuoja (ženklus įgyja bei perduoda teisėjams) Administracija (Projektu tvirtinamo aprašo 2 ir 3 punktai);

2. Atsižvelgiant į Teismų įstatymo 59 straipsnio 3 dalies nuostatą, jog ženklą teisėjui po priesaikos įteikia Respublikos Prezidentas arba Seimo Pirmininkas, įtvirtinama Administracijos pareiga užtikrinti, kad ženklai juos įteikiantiems asmenims būtų pateikti iki jų įteikimo teisėjo priesaiką davusiems teisėjams (Projektu tvirtinamo aprašo 12 punktas);

3. Nustatyti, kad teisėjui gali būti išduodamas naujas ženklas, jei turėtas ženklas prarandamas ar sunaikinamas. Naujo ženklo išdavimo pagrindu siūloma numatyti teismo, kuriame dirba teisėjas, pirmininko Administracijai pateiktą motyvuotą prašymą (Projektu tvirtinamo aprašo 13 punktas);

4. Nustatyti, kad ženklas turi būti gražinamas, kai teisėjas atleidžiamas iš pareigų, nes savo poelgiu pažemino teisėjo vardą arba įsiteisėjęs jį apkaltinęs teismo nuosprendis. Kitais Teismų įstatyme nustatytais pagrindais iš pareigų atleisto teisėjo turėtas ženklas būtų gražinamas teismui, išskyrus atvejus, kai teisėjas pageidautų jį pasilikti. Ženklas turėtų būti gražinamas teismui, iš kurio teisėjo pareigų teisėjas buvo atleistas, išskyrus tą atvejį, kuomet teisėją, kuris gražino ženklą, atleidus iš pareigų, teisės aktų nustatyta tvarka yra sumažinamas teisėjų etatų skaičius teisme – tokiu atveju teismas ženklą turėtų perduoti Administracijai (Projektu tvirtinamo aprašo 14 punktas). Gražinti ženklai būtų įteikiami kitiems teisėjo priesaiką davusiems teisėjams (Projektu tvirtinamo aprašo 16 punktas).

Administracija taip pat siūlo apsvarstyti galimybę Projektu tvirtinamame apraše numatyti, kad ženklai visais atvejais turėtų būti gražinami teismui, iš kurio teisėjo pareigų teisėjas yra

atleidžiamas, t.y. nenumatyti galimybės ženklą palikti teisėjui. Tokiu atveju, Administracijos turimais duomenimis, kasmet galima būtų sutaupyti apie 5,5 tūkst. Lt ženklams įsigyti skiriamų lėšų. Projektu tvirtinamame apraše nesiūloma įtvirtinti reikalavimų ženklų bei mantijų buhalterinei apskaitai. NTA ir teismuose teisėjų ženklai ir mantijos turi būti įtraukiami į buhalterinę apskaitą vadovaujantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, patvirtintais LR Finansų ministro įsakymais, NTA Apskaitos vadovu ir kitais buhalterinę apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais. Remiantis šiais teisės aktais ir turi būti tvarkoma teisėjų ženklų ir mantijų apskaita: jie priskiriami ūkiniam inventoriui, kuris gali būti naudojamas daugiau negu vieną kartą, iš teismo į teismą jie perduodami Atsargų perdavimo-priėmimu aktais ir t.t.

Priėmus Projektą turės būti pripažintas netekusius galios Teisėjų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. 13P-349 „Dėl teisėjų mantijų bei ženklų dėvėjimo termino nustatymo“.

Priimtas Projektas skelbtinas Teisės aktų registre.

PRIDEDAMA.

1. Projektas, 3 lapai;
2. Protokolinio sprendimo projektas.

Direktorius pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas.

Kęstutis Vaškevičius

TEISĖJŲ TARYBA

Protokolinis sprendimas

2014 m. d. Nr.
Vilnius

Pavesti Nacionalinei teismų administracijai:

1. perduoti Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl teisėjų aprūpinimo teisėjų mantijomis ir ženklais tvarko aprašo patvirtinimo“ projektą teismams derinti;
2. iki 2014 m. rugpjūčio 15 d. pateikti Teisėjų tarybai atsižvelgiant į teismų pateiktas pastabas bei pasiūlymus patobulintą Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl teisėjų aprūpinimo teisėjų mantijomis ir ženklais tvarko aprašo patvirtinimo“ projektą.

Posėdžio pirmininkas

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ APRŪPINIMO TEISĖJŲ MANTIJOMIS IR ŽENKLAIS
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2014 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 17 ir 27 punktais,
Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Teisėjų aprūpinimo teisėjų mantijomis ir ženklais tvarkos aprašą (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Teisėjų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 13P-349 „Dėl teisėjų mantijų bei ženklų dėvėjimo termino nustatymo“.

Pirmininkas

Sekretorius

TEISĖJŲ APRŪPINIMO TEISĖJŲ MANTIJOMIS IR ŽENKLAIS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisėjų aprūpinimo teisėjų mantijomis ir ženklais tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato teisėjų aprūpinimo Lietuvos Respublikos teismų teisėjų valdžios vykdamas teisingumą simboliais – nustatyta tvarka patvirtintus etalonus atitinkančią teisėjo mantiją (toliau – mantija) ir ženklų su Lietuvos valstybės herbu (toliau – ženklas), tvarką.

2. Teisėjų aprūpinimą mantijomis ir ženklais organizuoja Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija).

3. Naujų ženklų ir mantijų įsigijimas finansuojamas Administracijos vykdomoje programoje „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ šioms tikslams skiriamais valstybės biudžeto asignavimais.

II SKYRIUS TEISĖJŲ APRŪPINIMAS MANTIJOMIS

4. Administracija užtikrina, kad teisėjais paskirtiems asmenims jų pateiktus matmenis atitinkančios mantijos būtų įteiktos iki dienos, kai jie turi Lietuvos Respublikos teismų įstatyme nustatyta tvarka duoti priesaiką. Asmenys jiems reikalingų mantijų matmenis pateikia nedelsiant po to, kai Teisėjų taryba priima nutarimą patarti skirti juos teisėjais.

5. Einamaisiais metais Administracijos įsigyjamų naujų mantijų, skirtų pakeisti teisėjų turimas mantijas, skaičius nustatomas atsižvelgiant į Administracijos vykdomoje programoje „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ šiam tikslui numatytą valstybės biudžeto asignavimų dydį.

6. Einamaisiais metais Administracijos įsigyjamos naujos teisėjų mantijos skiriamos pakeisti ne trumpiau nei penkis metus dėvėtas teisėjų mantijas pagal Administracijos atsižvelgiant į jų dėvėjimo trukmę nustatytą eilę, išskyrus šio Aprašo 8 punkte nurodytą atvejį arba kai teisėjas, kurio mantija pagal šią eilę turi būti keičiama, nurodo, jog atsižvelgiant į jo turimos mantijos nusidėvėjimo lygį nėra poreikio einamaisiais metais jos keisti.

7. Jei pagal šio Aprašo 6 punkte nustatytą eilę keičiant tam tikrą laikotarpį dėvėtas mantijas nėra galimybės pakeisti visų tokių patį laikotarpį dėvėtų mantijų, šį laikotarpį dėvėtoms mantijoms pakeisti skirtos mantijos paskirstomos teismams proporcingai jų teisėjų turimam tą laikotarpį dėvėtų mantijų skaičiui, o konkretų teisėją, kurio turima mantija turi būti keičiama, atsižvelgdamas į mantijų nusidėvėjimo lygį Administracijai nurodo teismo pirmininkas.

8. Jeigu mantija sugadinama taip, kad tampa netinkama dėvėti, prarandama arba sunaikinama, teismo, kuriame dirba teisėjas, pirmininko Administracijai pateiktu motyvuotu prašymu teisėjo turėta mantija pakeičiama nauja.

9. Teisėjo turėtą mantiją pakeitus nauja, teisėjo turėta mantija grąžinama teismui, kuriame teisėjas dirba, arba paliekama teisėjui jam to pageidaujant.

10. Kai teisėjas atleidžiamas iš pareigų, nes savo poelgiu pažemino teisėjo vardą arba įsiteisėja jį apkaltinęs teismo nuosprendis, mantija ne vėliau kaip kitą dieną po teisėjo įgaliojimų pabaigos grąžinama teismui, iš kurio teisėjo pareigų teisėjas buvo atleistas. Kitais Teismų įstatyme nustatytais pagrindais iš pareigų atleistam teisėjui jo turėta mantija grąžinama teismui, iš kurio teisėjo pareigų teisėjas buvo atleistas, arba, teisėjui pageidaujant, paliekama jam.

11. Gražintos mantijos sunaikinamos teisės aktų nustatyta tvarka arba, suderinus su Administracija, tinkamos dėvėti mantijos perduodamos Administracijai.

III SKYRIUS TEISĖJŲ APRŪPINIMAS ŽENKLAIS

12. Administracija užtikrina, kad ženklai juos įteikiantiems asmenims būtų pateikti iki jų įteikimo teisėjo priesaiką davusiems teisėjams.

13. Jeigu ženklas prarandamas arba sunaikinamas, teismo, kuriame dirba teisėjas, pirmininko Administracijai pateiktu motyvuotu prašymu teisėjui išduodamas naujas ženklas.

14. Kai teisėjas atleidžiamas iš pareigų, nes savo poelgiu pažemino teisėjo vardą arba įsiteisėja jį apkaltinęs teismo nuosprendis, jo turėtas ženklas ne vėliau kaip kitą dieną po teisėjo įgaliojimų pabaigos gražinamas teismui, iš kurio teisėjo pareigų teisėjas buvo atleistas. Kitais Teismų įstatyme nustatytais pagrindais iš pareigų atleisto teisėjo turėtas ženklas gražinamas teismui, iš kurio teisėjo pareigų teisėjas buvo atleistas, arba, teisėjui pageidaujant, paliekamas jam.

15. Teismas 14 punkte numatytais atvejais jam gražintus ženklus turi perduoti Administracijai, jei teisėją, kuris gražino ženklą, atleidus iš pareigų, teisės aktų nustatyta tvarka yra sumažinamas teisėjų etatų skaičius teisme.

16. Šio Aprašo 14 punktuose nurodytais atvejais gražintas ženklas Teismų įstatyme nustatyta tvarka įteikiamas kitam teisėjo priesaiką davusiam teisėjui.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Teisėjų mantijos ir ženklai teisės aktų nustatyta tvarka apskaitomos teismuose, kuriose dirba juos turintis teisėjas.

18. Žala kilusi sugadinus, sunaikinus ar praradus mantiją ar ženklą atlyginama teisės aktuose nustatyta tvarka.
